

Fővárosi Ítéltábla

16.Gf.40.177/2022/7.

A Fővárosi Ítéltábla a Madari Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Madari Tibor ügyvéd) által képviselt felperes (felperes címe) felperesnek a Pintér és Szabó Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe1, ügyintéző: dr. Szabó Tamás ügyvéd) által képviselt I.r. alperes (I. r. alperes címe) I. rendű és személyesen eljáró II.r. alperes (II.r. alperes címe) II. rendű alperes ellen kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2022. március 9-én kelt 64.P.22.829/2019/99. számú ítélete ellen az I. rendű alperes részéről benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy a felperesnek 15 napon belül fizessen meg a Madari Ügyvédi Iroda felperesi képviselő bankja Zrt.-nél vezetett felperesi képviselő számlaszáma számú számlájára 27.000 (huszonhétezer) forint összegű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított a fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás lényege szerint az cég1 Zrt. és a felperes között 2008. április 24. napján svájci frank alapú, szabad felhasználású kölcsönszerződés jött létre. A kölcsön hitelkiváltási célzatú volt, devizaalapú, svájci frank elszámolással, 25.617,32 CHF keretösszegre vonatkozóan. A megállapodás I.2. pontja szerint a finanszírozási igény 3.700.000 forint volt, a kölcsönkérelem bírálata napján érvényes 153,93 HUF/CHF árfolyam alkalmazásával került meghatározásra a kölcsön keretösszege. A szerződés I.2. pontja szerint a kölcsön folyósítása forintban történik, a futamidő 300 hónap, a kezdő nap 2008. június 15., az utolsó törlesztőrészlet esedékessége 2033. június 15. Az ügyleti kamat kamatperiódusonként változtatható, mértéke a szerződés aláírásakor évi 5,4 %. Az I.5. pont szerint a kezelési

költség 2,2 %, az I.6. pont alapján a folyósítási díj a kölcsönösszeg 1,5 %-a, de minimum 250 CHF, maximum 1.750 CHF. Az I.8. pont szerint a THM 8,608 %. A felek a kölcsönfolyósítás általános feltételeit tartalmazó II. általános rész I.3. pontjában rögzítették, a hitelező a kölcsön összegét devizában, a folyósítás napján érvényes, a mindenkor hatályos üzletszabályzat szerint képzett, közzétett folyósítási árfolyamon tartja nyilván, a II.5. pont szerint a havi fizetési kötelezettség forint ellenértékét a hitelező az általa mindenkor hatályos üzletszabályzata szerint képzett, közzétett törlesztése árfolyam alapján állapítja meg.

[2] A devizában nyilvántartott kölcsön esetén adósnak az üzletszabályzat III.5. pontja szerint a devizában nyilvántartott kölcsön forintellenértékét kell megfizetnie. A törlesztési árfolyam meghatározása I. rendű alperes által az aktuális napra meghirdetett érvényes lakossági svájci frank devizaeladási árfolyam alapján történt. Ezen pont további rendelkezése szerint az árfolyamváltozásból erdő kockázatot az ügyfél köteles viselni.

[3] A kölcsön fedezeteként jelzálogjogot jegyeztek be a felperes tulajdonát képező ingatlan címe. szám alatti ingatlanra. Arra a II. rendű alperesnek az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett holtig tartó haszonélvezeti joga áll fenn. Felperes és a II. rendű alperes közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tettek, a kölcsön és járulékaik megfizetésének biztosítékaul zálogjog alapítására került sor a települési ingatlanra vonatkozóan.

[4] I. rendű alperes jogelődje elszámolási kötelezettségének eleget tett.

A felperes a hiteltörlesztési kötelezettségének a szerződés szerint tett eleget, a szerződés felmondására nem került sor, a felperes a COVID járvány alatti hitelmoratóriumba belépett.

[5] Felperes a 2013. február 19-én előterjesztett keresetét többször módosította, a 2020. május 18-i keresetpontosításában a kölcsönszerződés érvénytelensége megállapítását kérte az árfolyamkockázati tájékoztatás elégtelenségére, a szerződés erre vonatkozó rendelkezései, a kezelési költség és a folyósítási jutalék felszámítása tisztességtelenségére való hivatkozással. A 2020. február 11-i keresetpontosításában az ingatlant terhelő jelzálogszerződés részleges semmisségére irányuló kereseti kérelmét nem tartotta fenn.

A kölcsönszerződés érvénytelensége jogkövetkezményeként elsődlegesen a szerződés teljes érvénytelensége esetére, illetve, ha az árfolyamkockázati tájékoztatás a kezelési költség és folyósítási jutalék felszámítása tisztességtelen, úgy a felperes túlfizetése 2.178.222 forint. Ha csak az árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelen, a felperes túlfizetése 1.562.253 forint, ha csak a kezelési költség felszámítása tisztességtelen, úgy a felperes tartozása I. rendű alperes felé 684.628 forint, ha a folyósítási jutalék felszámítása tisztességtelen, úgy a felperes tartozása I. rendű alperes felé 1.905.200 forint. Jogkövetkezményként az 1., 2. esetben a szerződés hatályossá nyilvánítását kérte az 1., 2. melléklet szerinti általa készített elszámolás alapján. Kérte I. rendű alperes kötelezését a túlfizetés visszafizetésére. Jogkövetkezményként a harmadik esetben a szerződés érvényessé nyilvánítását kérte azzal a szerződéses

tartalommal, hogy 2033. június 15-ig minden hó 15. napján a 3. pont szerinti esetben havi 5.856 forint törlesztőrészletet kell fizetnie a 4. számú melléklet alapján készült számítás figyelembevételével, a forintosítási tájékoztató levélben rögzített 4,65 %-os kamattal számítva, a szerződés egyéb érvénytelen részeinek változatlanul hagyásával. A 4. pont szerinti esetben a szerződés érvényessé nyilvánítását akként kérte, hogy havi 18.480 forint törlesztőrészletet az 5. szám alatt mellékelt számítás alapján a forintosítási tájékoztató levél szerinti 4,65 %-os kamattal + 2,2 %-os kezelési költséggel számítva kelljen felperesnek I. rendű alperes felé megfizetnie.

[6] Az árfolyamkockázat telepítése tisztességtelensége kapcsán felperes arra hivatkozott, I. rendű alperes jogelődje nem tájékoztatta felperest a gazdasági következményekről, a kamatparitás fogalmáról, érvényesülése következményeiről, a jövőbeni árfolyamszámítás lehetőségéről, módszeréről, a HUF/CHF árfolyam alakulása rendjéről, a deviza és forint elszámolás törlesztésének eltéréséről, arról, hogy a forint túlértékelt volt a CHF-hez képest. Hivatkozott az EUB C-26/13., C-42/15. és C-186/16. határozataira.

Hangsúlyozta, az üzletszabályzat és a hirdetmény nem része a szerződésnek, azt felperes nem kapta meg, nem felelt meg a kockázatfeltáró nyilatkozat a törvényi követelményeknek, a kiemelkedő kockázatra a felperes figyelmét nem hívták fel.

[7] (Az elsőfokú bíróság a 2019. december 30-án jogerős végzésével a jogelődöt a perből elbocsájtotta, megállapította a I.r. alperes I. rendű alperes jogutódlását.)

[8] I. rendű alperes a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérte.

Állította, mindenre kiterjedő tájékoztatást kapott a felperes a devizahitele kockázatáról, a kamatváltozás lehetőségéről. Vitatta a szerződési feltételek tisztességtelenségét. Csatolta az üzletszabályzatot, hivatkozott a megállapítási kereset előterjesztésének lehetetlenségére, a keresetindítás határidejének elmulasztására. Utalt az általa csatolt kockázatfeltáró nyilatkozatra, annak egyes részeit kiemelve előadta, a felperes tudta, hogy a perbeli kölcsönszerződésnek van árfolyamkockázata és az kizárólag őt terheli. Utalt a szerződés egyes pontjaira, a kölcsönigénylő lapra, melyben a felperes a perbeli kölcsönszerződés fedezetéül felajánlott ingatlanra a becsült piaci érték rubrikában 12.000.000 forintot jelölt meg. Ugyanakkor 3.700.000 forint összegű kölcsönt igényelt. Tudomásul vette, hogy az árfolyamváltozás miatt a tartozása 12.000.000 forintra becsült ingatlanának az értékét is meghaladhatja, a jelentős árfolyamváltozás futamidő alatti bekövetkezésének gazdasági hatásairól felperest megfelelően tájékoztatták. Felperes tájékoztatást kapott arról, hogy a fizetési kötelezettségeit az esedékességkor irányadó CHF/HUF árfolyamon kell teljesítenie, a konvertálásból eredő veszteségeket neki kell viselnie, és az árfolyamváltozásból eredő kockázatot is ő viseli. Utalt arra is, amennyiben az árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelen, abban az esetben is legalább 20 %-os mértékben annak kihatásait felperesnek kell viselnie.

[9] A II. rendű alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[10] A per tárgyalását az elsőfokú bíróság többször felfüggesztette az Európai Unió Bírósága előtt folyó előzetes döntéshozatali eljárásokra figyelemmel.

[11] Az elsőfokú bíróság a 2022. március 9-én kelt 64.P.22.829/2019/99. számú ítéletével megállapította, hogy a felperes és I. rendű alperes jogelődje között 2008. április 24-én létrejött szám. számú, deviza alapú, jelzálog típusú kölcsönszerződésnek az árfolyamkockázatot korlátlanul felperesre terhelő feltételei tisztességtelenek, ezért a kölcsönszerződés érvénytelen. A szerződést hatályossá nyilvánította akként, hogy a felperest terhelő árfolyamkockázat korlátozott, annak felső határa 187,584 HUF/CHF árfolyam, és megállapította, hogy az I. rendű alperesnek felperes felé 1.078.814 forint tartozása áll fenn, és kötelezte I. rendű alperest ennek az összegnek 15 napon belüli felperesnek történő megfizetésére. Kötelezte I. rendű alperest, hogy fizessen meg az állam javára 395.450 forint állam által előlegezett költséget, megállapította, hogy a felperes teljes személyes költségmentessége folytán további 395.450 forint állam által előlegezett költség a Magyar Állam terhén marad. Kötelezte I. rendű alperest, hogy az államnak külön felhívásra fizessen meg 111.000 forint le nem rótt illetéket. Megállapította, a felperes személyes költségmentessége folytán további 111.000 forint feljegyzett illeték az állam terhén marad. Akként rendelkezett, a fentieket meghaladóan a keresetet elutasítja és a fentieken túlmenően a perköltségüket a felek maguk viselik.

[12] Ítéletének indokolásában egyebek mellett rögzítette, az I. rendű alperes megállapítási keresetre irányuló alaki védekezése okafogyottá vált. A jogkövetkezményi kereset kötelező előterjesztése folytán felperes e kötelezettségének eleget tett, keresetét pontosította és elszámolást is csatolt.

[13] Rögzítette, a tisztességtelenség a 93/13/EGK Irányelv 2. cikk a) pontja, 3. cikk (1) bekezdése, illetve a Ptk. 209. § (1) bekezdése által meghatározott fogalom szerinti szerződési feltétel lehet, mely jogokat, kötelezettségeket állapít meg. A deklaratív feltételek nem minősülhetnek tisztességtelennek. Az I. rendű alperes előadását ismertetve rögzítette a kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmát. Utalt arra, a perbeli kockázatfeltáró nyilatkozat nem a szerződés része, az üzletszabályzatban foglalt tájékoztatás sem lehet tisztességtelen, mert pusztán felhívja a figyelmet különböző kötelezettségekre. A két tájékoztató tartalmát az árfolyamkockázat viselését a fogyasztóra terhelő feltételek átláthatósága körében kell értékelni. A tájékoztatás hiányossága az árfolyamkockázatot a fogyasztóra terhelő szerződési feltétel tisztességtelenségéhez vezethet. Kifejtette, az EUB ítélezési gyakorlatából kell kiindulni, a világosság, érthetőség, átláthatóság vizsgálata során, a C-51/17. számú EUB ítéletet, illetve a 2/2014. PJE-t idézte.

[14] Rögzítette, a perbeli szerződésből nem derül ki világosan, hogy a kedvezőtlen árfolyamváltozásnak nincs felső határa, illetve, hogy az a futamidő alatt is bekövetkezhet. A tájékoztatás alapján felperes alappal feltételezhette, hogy az árfolyamingadozás hosszabb távon kiegyensúlyozott képet mutat, nem kapott figyelmeztetést arra nézve, hogy a forintárfolyam súlyos leértékelődése a szerződés teljesítését számára gazdaságilag elnehezíti vagy ellehetetleníti. Utalt arra, nincs jelentősége annak, hogy a jelzálogszerződés alapján a fedezetként bevont ingatlan forgalmi értéke 12.000.000 forintban volt rögzítve, ez nem jelenti, hogy a felperes tudomásul vette, miszerint a visszafizetendő kölcsön összege meghaladhatja az ingatlan értékét, csupán azt jelenti, hogy a fedezetként felajánlott ingatlan piaci becsült értéke magasabb volt, mint a kölcsönösszeg. Kifejezett szerződési tartalom hiányában ebből nem következik, hogy az árfolyamkockázat hatására korlátlanul nőhet a törlesztőrészlet.

[15] Ha az árfolyamkockázatot felperesre terhelő kikötés nem világos, nem érthető, az esetben állapítható meg a feltétel tisztességtelensége, ha a fogyasztó hátrányára jelentős egyenlőtlenséget okoz. Idézve a C-415/11. számú EUB ítéletet, rámutatott, a jelen helyzetben az egyensúlytalanság azért állapítható meg, mert a szerződés, ha az árfolyamváltozás a fogyasztó számára már elviselhetetlen terhelést jelent, nem biztosít egyoldalú, a saját jövedelme szerinti devizanemre való áttérési lehetőséget, szerződésmódosítási jogot. Alperes nemcsak a forint-svájci frank szokásos piaci keretek közt kialakuló, hanem mindenféle, akár vis major jellegű okra is visszavezethető ingadozásának a törlesztőrészlet nagyságában konkretizálódó következményét a felperesre kívánta hárítani. Ez kizárta a Ptk. 241. §-ában írt szerződésmódosítás lehetőségét is, mindez pedig akként értékelhető, hogy az árfolyamkockázatot korlátlanul felperesre terhelő feltételek tisztességtelenek.

[16] Az érvénytelenség jogkövetkezményeiről az I. rendű alperes által is elfogadott kiegészített szakvélemény alapulvételével döntött.

[17] A kezelési költség és a folyósítási jutalék, valamint határozott elállási jognyilatkozat hiányában a jelzálogszerződés érvénytelensége, továbbá a II. rendű alperes törlésre kötelezése tekintetében az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

A pervesztesség-pernyertesség arányát összességében a bíróság azonosnak ítélte meg, ezért a Pp. 78. § (1)-(2) bekezdése és 81. § (1) bekezdése alapján fele-fele arányban osztotta meg a perköltséget azzal, mindkét fél viseli saját perköltségét. A pertárgyérték 3.700.000 forint volt a kölcsön összege, a feljegyzett illeték 222.000 forint. Akként rendelkezett, ennek felét I. rendű alperes, felét pedig a felperes személyes költségmentessége folytán az állam viseli. A szakértői költséget is ebben az arányban osztotta meg.

[18] Az ítélet kölcsönszerződés érvénytelenségét megállapító és ehhez kapcsoló rendelkezései ellen az I. rendű alperes nyújtott be fellebbezést. Fellebbezésében az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérte.

Az ítélet ismertetése után előadta, az elsőfokú bíróság ugyan részletesen kifejtette, hogy mely esetben lehet az árfolyamkockázati tájékoztatást megfelelőnek elfogadni, de adós maradt azzal, hogy a perbeli kölcsönszerződés rendelkezései, illetve a felperes által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat tartalma miért nem megfelelő. Az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 221. §-ában írt indoklási kötelezettségét, nem derül ki az sem, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmát a bizonyítékok körében értékelte-e. Az I. rendű alperesi jogelőd megfelelően tájékoztatta a felperest. Utalt a kölcsönszerződés és az árfolyamkockázati tájékoztatás együttes értékelésének szükségességére. Kiemelte, a kölcsönszerződés II.11.1. pontját, utalt a kölcsönigénylésben foglalt ingatlan piaci érték meghatározására. Felperes 3.700.000 forintot igényelt, de tudomásul vette, hogy az árfolyamváltozás miatt a tartozása a 12.000.000 forintra becsült ingatlanának az értékét is meghaladhatja. Ennek folytán I. rendű alperesi jogelőd egy jelentős, 300 %-os árfolyamváltozás futamidő alatt történő bekövetkezésének lehetőségéről, hatásáról is tájékoztatta a felperest. Utalt az üzletszabályzat 18. oldalának III.6. pontjára, rögzítve, a felperes tájékoztatásra került arról, hogy a fizetési kötelezettségeit az esedékességkor irányadó CHF/HUF árfolyam alapján kell teljesíteni, a CHF/HUF konvertálásból eredő veszteségeket neki kell viselnie és az árfolyamváltozásból eredő kockázatot is. Egy átlagos fogyasztónak fel kellett ismernie, hogy a megkötendő kölcsönszerződésnek van árfolyamkockázata, azt ő viseli és vesztesége keletkezhet. A kölcsönszerződés megjelölt pontjai, az üzletszabályzat, az árfolyamkockázati tájékoztatás alapján alperesi jogelőd megfelelően tájékoztatta felperest az árfolyamkockázatról. Felperes nem feltételezhette alappal, hogy a perbeli kölcsönszerződésnek nincs árfolyamkockázata vagy az őt csak korlátozottan terheli.

[19] Iratellenes, megalapozatlan volt az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy felperes alappal feltételezhette az árfolyamingadozás hosszabb távon történő kiegyensúlyozottságát. Ilyen állítás, utalás nem szerepel a tájékoztatóban. Szóban sem kapott felperes ilyen tájékoztatást.

[20] Utalt a C-51/17. EUB határozat 74-78. pontjára, a C-227/18. EUB határozatra. Egyik határozat sem tartalmazza, hogy a tájékoztatás kizárólag akkor megfelelő, ha tartalmazza a „jelentős” szót. Az szükséges, hogy a fogyasztó értékelni tudja az árfolyamkockázatnak pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt esetleg jelentős gazdasági következményeit.

[21] A C-609/19. EUB határozat 51., 53., 57. és 72. pontjaira is kitért, rögzítve, az árfolyamkockázati tájékoztatásnak összességében kell alkalmasnak lennie arra, hogy a fogyasztó felismerje, mi az árfolyamkockázat, azt ő viseli kizárólag és értékelni tudja a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt esetleges jelentős gazdasági következményeit. A bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján a tájékoztatás megfelelő volt.

[22] Iratellenes az elsőfokú ítélet azon megállapítása is, hogy az árfolyamrés és egyoldalú szerződésmódosítási jog alkalmazására vonatkozó szerződési rendelkezések miatt sem felel meg a perbeli kölcsönszerződés az átláthatóság követelményének az árfolyamkockázati tájékoztatás körében. Az árfolyamkockázati tájékoztató mind az

árfolyamrés alkalmazására, mind a devizakamatok ingadozásának kockázatára felhívta a figyelmet. Hivatkozott a Pfv.V.20.637/2018/5. számú ítéletre, melyben a Kúria alperesi jogelőd által alkalmazott árfolyamkockázati tájékoztató tartalmát megfelelőnek találta. Az alkalmazott jogkövetkezményt, a felperes felé fennálló tartozásaösszegezését nem vitatta.

[23] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezései helybenhagyását, I. rendű alperes perköltségben marasztalását kérte. Az ügyvédi munkadíja megállapítását a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján kérte, megjelölve bankszámláját. Előadta, az ítélet megalapozott, az abban hivatkozott anyagi rendelkezéseknek mindenben megfelel, az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat mérlegelve hozott döntést. Alperesi jogelőd szerződésének árfolyamkockázat feltárására vonatkozó rendelkezését a Kúria több ízben is tisztességtelennek minősítette. Az ítéletek az ítéltáblát is kötik, ezek az újabb kúriai ítéletek öttagú tanácsban hozott, módosult kúriai álláspontot tükröznek, melyek miatt az alperes által hivatkozott eseti döntés érvelése meghaladottnak minősül.

[24] Az ítélet elleni I. rendű alperes által benyújtott fellebbezés a keresetet elutasító rendelkezéseket nem érintette, ennek folytán a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (3) bekezdése alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között vizsgálta felül.

[25] A fellebbezés megalapozatlan az alábbiak folytán.

[26] Az elsőfokú bíróság nem sértett olyan lényeges eljárási szabályt, amely az ítélet fellebbezés korlátaira tekintet nélküli hatályon kívül helyezését indokolná. Indokolási kötelezettségét olyan mértékben teljesítette, mely mérték a határozatát másodfokú felülbírálatra alkalmassá tette.

[27] Az elsőfokú bíróság a tényállást lényegileg helyesen állapította meg, azt a Fővárosi Ítéltábla az alábbiakkal egészíti ki.

[28] Az I. rendű alperes jogelődje és a felperes által aláírt 2008. április 24-i „Szabad felhasználású kölcsönszerződés” 2. pontja az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás tekintetében mindössze annyit tartalmaz, hogy az ott írt 5 % árfolyamtartalék szerepe a hitelbírálat és a kölcsön tényleges folyósításának időpontja között bekövetkező, az adósra hátrányos, azaz a forint gyengüléséből vagy a deviza erősödéséből eredő árfolyamváltozásból származó kockázat lefedésére szolgál. A kölcsön folyósítása forintban történik, legfeljebb a jóváhagyott finanszírozási igény összegénél feltüntetett összeg és keretösszeg erejéig. A felek rögzítették, hogy amennyiben a szerződés megkötése és a folyósítás napja közötti időben bekövetkezett árfolyamváltozások következtében a folyósított összeg devizában

meghatározott összege a kölcsön keretösszegét meghaladja, legfeljebb a kölcsön keretösszegének erejéig történik a kölcsön folyósítása. A szerződés 11.1. pontja szerint „A szerződésből származó hitelezőt megillető követelések biztosítékát képezi a jelen szerződés mellékleteként csatolt jelzálogszerződés, melyhez zálogjogviszonyra vonatkozó, az abban szereplő feleket megillető jogokat és kötelezettségeket részletesen tartalmazza. Ha a CHF forinthez viszonyított árfolyamának változása olyan mértékű, hogy a hitelező számára az ingatlanfedezet már nem nyújt elegendő biztosítékot, vagy a biztosíték értékének csökkenése veszélyezteti a kölcsön visszafizetését, úgy a hitelező jogosult a biztosíték kiegészítését kérni, az adós és/vagy a zálogkötelezett pedig köteles a hitelező írásbeli felhívására haladéktalanul a biztosítékokat kiegészíteni a hitelező által közölt árfolyamváltozás mértékének vagy egyéb tájékoztatásának megfelelően. Az ezzel kapcsolatos valamennyi költséget az adós viseli.”

[29] Említés szintjén utal a szerződés 13.4. pontja az árfolyamkockázatra annyiban, „a hitelező fenntartja annak jogát, hogy amennyiben az árfolyamok kedvezőtlen változása a hitelező megítélése szerint veszélyezteti az adós kölcsöntörlesztési képességét, a fennálló kölcsöntartozást visszavonhatatlanul forintba átváltsa”.

[30] „A kockázatfeltáró nyilatkozat lakossági ügyfelek deviza kölcsön felvételéhez” című nyomtatvány tartalmazza: „Devizakölcsönön olyan kölcsönt értünk, amelynél a kölcsön összege nem forintban, hanem valamely más pénznemben kerül meghatározásra, és a futamidő alatt a tartozás nyilvántartása is ebben a pénznemben történik... A devizakölcsönök kamatlába jelenleg alacsonyabb, mint a forintkölcsönöké, ezért a devizakölcsönök aktuális törlesztőrésze alacsonyabb. A devizában nyilvántartott kölcsönök rendelkeznek azonban néhány olyan jellemzővel, amelyek további költségeket és kockázatot jelenthetnek az üzletfeleknek... A devizában nyújtott és nyilvántartott, forintban folyósított és törlesztett kölcsönöknél az árfolyamváltozások hatásaként a deviza alapú kölcsönök havi törlesztőrésze a forintkölcsönöknél gyakrabban és nagyobb mértékben változhat. A törlesztőrészlet ingadozása a kamat- és az árfolyamváltozás irányának függvényében kedvezően (forintban kifejezett adott havi törlesztőrészlet összege csökken) és kedvezőtlenül (forintban kifejezett adott havi törlesztőrészlet összege növekszik) is érintheti az ügyfelet. Amennyiben a forint árfolyama gyengül a svájci frankkal szemben, vagyis egy svájci frankért a korábbinál több forintot kell fizetni, akkor a törlesztőrészlet növekszik. Amennyiben a forint árfolyam erősödik a svájci frankkal szemben (vagyis egy svájci frankért a korábbinál kevesebb forintot kell fizetni), akkor a törlesztőrészlet csökken. A devizakölcsönök kamatait a devizakamatok ingadozása is befolyásolhatja.”

[31] A kiegészített tényállás alapján a Fővárosi Ítéltábla rögzíti, az elsőfokú bíróság alapvetően az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltételek, illetve az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás megfelelősége kérdését illetően helytálló megállapításokat tett. A Ptk. 209. § (1) bekezdése és a 93/13/EGK irányelv rendelkezései, illetve az EUB C-51/17. számú ítélete tükrében helytálló döntést hozott.

[32] Mint ahogyan azt a Kúria a Pfv.I.21.000/2020/8. számú ítéletében rögzítette, a Ptk. 205. § (3) bekezdése értelmében a felek a szerződés megkötésénél együttműködni

kötelesek és tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről... A pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a Hpt. 203. §-a értelmében a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, melynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja. Az EUB az árfolyamkockázati tájékoztatással összefüggésben felállított követelményrendszere szerint a tájékoztatásnak ki kell térnie a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészekre gyakorolt hatására, annak a mechanizmusnak a konkrét működésére, melyre az érintett feltétel utal, továbbá arra, hogy a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó megértse, hogy az árfolyamkockázatot ő viseli, végül arra is, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, az korlátlan. Nem elegendő annak lehetőségéről tájékoztatni a fogyasztót, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet – mint ahogyan a perbeli árfolyamkockázati tájékoztató is tartalmazza –, hanem értékelni kell tudnia az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt esetlegesen jelentős gazdasági következményeit is. Az árfolyamkockázati tájékoztatóból hiányzott a jelentős árfolyamromlásra utaló figyelemfelhívás, illetve arra vonatkozó figyelmeztetés, hogy a fogyasztót illetően ennek esetleg súlyos gazdasági következményei is lehetnek.

[33] Utal továbbá a Fővárosi Ítéltábla a Kúria 2021. január 28-án meghozott Gfv.VII.30.090/2020/9. számú, BH2021. 141. számon megjelent határozatára, továbbá a Kúria Pfv.I.20.185/2021/8. számú határozatára, melyben egyebek mellett a Kúria rögzítette, a korábban a Pfv.V.20.637/2018. számú eljárásban meghozott ítélet nem vizsgálta érdemben az árfolyamkockázattal kapcsolatos felülvizsgálati hivatkozásokat, pusztán megjegyzés szintjén rögzítette álláspontját. Megállapította, jelentős árfolyamromlásra utaló figyelmeztetés mellőzése, az arra vonatkozó figyelemfelhívás hiánya, hogy ennek esetleg súlyos gazdasági következményei lehetnek, arra vezet, hogy a felperes nem tudott valós képet alkotni az őt esetlegesen terhelő pénzügyi kötelezettség mértékéről, nem tudta reálisan felmérni az általa vállalt kockázatot, annak lehetséges következményeit. A nem megfelelő árfolyamkockázati tájékoztatás következtében az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses rendelkezés tisztességtelen. Ennek következménye, hogy érvénytelen a szerződés azon rendelkezése, mely szerint a fogyasztó felperes viseli az árfolyamkockázatot. A szerződés teljes mértékben érvénytelen.

[34] A Fővárosi Ítéltábla utal arra is, az elsőfokú bíróság álláspontját osztotta abban a tekintetben, a jelzálogszerződés alapján fedezetként bevont ingatlan forgalmi értékének becsült piaci értéke 12.000.000 forintban történő rögzítése, illetve a kölcsönszerződés II.11.1. pontjában írt kitétel nem jelent konkrét tartalmi tájékoztatást, figyelemfelhívást, figyelmeztetést az árfolyamkockázat hatását illetően.

[35] Az adott ügyben a tájékoztatás érthető, világos voltának megítélése során nem hagyható figyelmen kívül a 2/2014. PJE határozat 1. pontjának Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozat 34. pontjával kiegészített, bíróságokra kötelező elvi tartalma sem.

A felperes által kapott tájékoztatás, ideértve a kockázatteltérő nyilatkozatot is, tehát azért nem volt érthető és világos, mert az, az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes, átlagos

fogyasztó mércéjén keresztül megítélve nem volt alkalmas arra, hogy abból a felperes felmérhesse az árfolyamváltozásnak a szerződés teljesítésére kiható lehetséges, vagyoni viszonyait akár súlyosan érintő, jelentős hatását.

Mivel a tájékoztatás nem tette lehetővé a szerződés esetlegesen súlyos gazdasági következményeinek felismerését, átlátását, valamint értékelését, a nem világos nem érthető jelleg – az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó kikötése tisztességtelenségén keresztül – önmagában előidézte a szerződés érvénytelenségét.

[36] Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla nem érintve az ítélet nem fellebbezett részét, az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján, részben eltérő indokolással, helybenhagyta.

[37] A Fővárosi Ítéltábla a rPp. 239. §-a szerint alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése és alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező I. rendű alperest felperes javára – közvetlen a felperest képviselő ügyvédi iroda számlájára történő átutalással – a másodfokú perköltség megfizetésére, figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjára és (5) bekezdésére, a felperesi képviselő áfamentességére és a fellebbezési pertárgyértékre.

[38] A Fővárosi Ítéltábla a rPp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2022. szeptember 7.

dr. Rutkai Éva s.k.

a tanács elnöke

dr. Molnár József s.k.

dr. Kolozs Balázs s.k.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: